Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Ton Verhoeven
t.verhoeven@nijmegen.nl
T 024 – 329 27 85

Ons kenmerk
D231022592

Bijlage
Biodiversiteitsagenda Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 5 december 2023
Onderwerp Biodiversiteitagenda Nijmegen

Geachte leden van de raad,

Inleiding
In de Omgevingsvisie 2020-2040 Nijmegen Stad in beweging zijn de ambities uitgewerkt in acht keuzes, zoals het thema Groene Gezonde stad. Dat thema heeft als hoofddoel: *We willen als stad bijdragen aan de gezondheid van onze inwoners en het verbeteren van de biodiversiteit. In en rondom de stad hebben veel groengebieden een hogere natuurwaarde en een hoge biodiversiteit. We noemen ze 'natuurparels'. Om te voorkomen dat de kwaliteit van die natuurparels achteruitgaat, willen we ze onderling en met de natuurgebieden buiten de stad verbinden.*

De Groene Draad (2007) is lange tijd het groenbeleidskader geweest, maar is verouderd. Biodiversiteit was daarin onvoldoende uitgewerkt in soortbescherming. Er was geen gewenste Hoofdgroenstructuur op kaart, waardoor het plan niet kon dienen als kader voor ruimtelijke ontwikkelingen in de stad en de ambities op het gebied van klimaatbestendigheid. Om dat gemis te herstellen zijn we al enkele jaren bezig met het uitwerken van een nieuwe Hoofdgroenstructuurkaart:

- Voor de huidige omgevingsvisie was op basis van het Natuurparelrapport uit 2020 een globale groenstructuur geschetst, die in de omgevingsvisie is weergegeven.
- Die globale groenstructuurkaart is verder uitgewerkt in het rapport "Biodiversiteit in Nijmegen" (2022) tot een hoofdkaart en deelgebiedskaarten. Het groen in de stad werd in vier categorieën opgedeeld: Natuurparels (de belangrijkste groengebieden), de bestaande en gewenste ecologische verbindingen ertussen en het overig groen (ook private tuinen).
- In de Biodiversiteitsagenda staat een nieuwe legenda voor de verbeelding (in het rapport) en de Hoofdgroenstructuurkaart die in GIS-getekend zal worden. Een indeling met Kerngebieden (de oude Natuurparels), de regionale Groenblauwe ecologische verbindingszones, gewenste en bestaande Ecologische verbindingen in de stad en het Groenblauw weefsel. Met de laatste categorie worden groene verbindingen over particuliere gronden bedoeld.
- Na vaststelling van de Hoofdgroenstructuurkaart in de geactualiseerde omgevingsvisie met bijbehorende regels in het omgevingsplan, zullen deze als ruimtelijk kader gelden voor alle ruimtelijke ontwikkelingen in de stad. Deze kaart wordt in een GIS-programma getekend, zodat exacte grenzen zijn te bepalen, net zoals in huidige bestemmingsplannen.

Het rapport is opgesteld in samenwerking met belangrijke stakeholders in en rondom Nijmegen. Het externe adviesbureau heeft de opgehaalde kennis verwerkt in de tekst en op de verbeeldingskaart. Er is een globaal uitvoeringsprogramma opgesteld, dat gebruikt wordt voor het jaarprogramma groenbeleid.

Afstemming van de ruimtelijke opgaves in de stad

De aanbevelingen op het gebied van biodiversiteit staan niet op zichzelf. We hebben als gemeente Nijmegen belangrijke ontwikkelopgaven op het gebied van wonen, werken en voorzieningen. Hierbij houden wij ons minimaal aan het gestelde in de Wet natuurbescherming als het gaat om het doen van onderzoek naar en het treffen van maatregelen ten behoeve van door die wet beschermde soorten. Nijmegen heeft ook andere grote opgaven, zoals klimaatadaptatie, energietransitie, mobiliteitstransitie, gezondheid- en welzijnsbevordering. De Biodiversiteitsagenda helpt ook bij deze transities om een goede ruimtelijke afweging te maken en kansen te creëren voor het gewenste biodiversiteitsbehoud/herstel.
De Biodiversiteitsagenda wordt meegenomen in het integrale afwegingsproces voor de actualisatie van de omgevingsvisie. De bestaande en gewenste Hoofdgroenstructuur wordt in een GIS-format ingetekend zodat er regels aan kunnen worden verbonden in het omgevingsplan. De gewenste Hoofdgroenstructuur is afgestemd met het Streefbeeld Groenblauwe dooradering uit de Klimaatadaptatie Strategie en afgestemd op de regionale processen van de Groene Metropoolregio.

Uitvoeringsprogramma 2023 en vooruitblik 2024

Dit jaar hebben we voor het eerst een gedetailleerd uitvoeringsprogramma groenbeleid/ biodiversiteit opgesteld. Het besteedbare budget was circa 1 miljoen Euro. Enerzijds een exploitatiebudget (€625K) en anderzijds een investeringsbudget (€375K), dat elk jaar vervalt.

De belangrijkste doelstelling in het groenbeleid is : *We verbeteren het ecologisch beheer van het groen, de bossen en de natuurgebieden*:

- We werken dit jaar aan de Toolbox Natuurinclusief Bouwen, die we voor de hele stad opzetten samen met externen. Voor de Waalsprong hadden we die al, maar voor de bestaande stad niet.
- De stadsecoloog richt zich vooral op communicatie en educatie en schrijft regelmatig voor de website Parken & natuur in en rondom Nijmegen | Into Nijmegen.
- We voeren samen met groengroepen in de stad natuurprojecten uit, waarbij de belangrijkste projecten in Lindenholt lagen, waar een extra amfibiepoel en moeras is aangelegd.
- We werken aan een beheerplan faunapassages en een beheerplan invasieve exoten.
- We werken aan stimulering van schoolmoestuinen en de actie Wiedewiedenweg is weer uitgevoerd om met vrijwilligers invasieve exoten (Reuzenbereklauw) te bestrijden.
- Dit jaar is een tweede vleermuismonitoring gehouden en is met vrijwilligers een VleerMUS project opgezet, dat jarenlang de vleermuizen in het najaar zal monitoren voor trends te bepalen.

Een tweede belangrijke doelstelling is: *We hebben een groene, gezonde en vitale omgeving om in te wonen, te werken en te recreëren.*

- We voeren de campagne Steenbreek uit en realiseren kleine vergroeningsprojecten.
- De GGD heeft een onderzoek uitgevoerd naar hittestress in woningen.
- Vanuit het investeringsbudget Woonmilieuverbetering worden grote klimaatadaptatie- en vergroeningsprojecten uitgevoerd. Voor de herinrichting van het Distelpark hebben we ook provinciale subsidie gekregen voor hittestressprojecten.

- Vanuit het tweejarige project “Wij Koelen de Wijken” van Lentekracht en Bindkracht zijn er groenprojecten gerealiseerd in Waterkwartier en Wolfskuil.
- De groeninrichting rondom het gebouw Prins Hendrikstraat (straks onderkomen voor Oekraïners) is gefinancierd en een bijdrage aan de voorbereidingskosten voor de Kanunnikenbuurt.

Tenslotte zijn er veel Stadslandbouwprojecten gefinancierd:

- De Warmoes en Landgoed Grootstal (namens de Kop van Malden) en Gelukkige Groentes kwamen met educatieprogramma’s. En er waren projecten van CO-Bomen (expeditie Tuinfruit), de Plukroute Meijhorst, de Waldboeren, het voedselbos Hees en onderzoek door Oregional.
- Het belangrijkste project was het opzetten van een voedselverspillingshub met Voedselsurplus en Huis van Compassie. Op de locatie van het restaurant Plan-A worden vanaf eind oktober over-gebleven producten van de supermarkten tijdelijk opgeslagen voor de sociale ondernemingen die daar weer maaltijden mee maken. Een elektrische bus zal de logistiek doen.

Voor 2024 wordt binnenkort een nieuw uitvoeringsprogramma gemaakt.
De globale verdeling over de verschillende posten is als volgt:

- Stadsecoloog communicatie 50K
- Toolbox Natuurinclusief Bouwen 100K
- Hoofdgroenstructuur 150K
- Groenprojecten groengroepen 150K
- Monitoringprojecten 75K
- Stadslandbouwprojecten 100K
- Vergroeningsprojecten (Steenbreek en vernieuwingsgolf) 375K

Met deze brief informeren we u actief over de Biodiversiteitsagenda en de vervolgstappen. We bieden u graag een technische toelichting aan over dit rapport en de onderliggende eerdere rapporten.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester